

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

**Hoge Raad voor Preventie en Bescherming
op het werk.**

Advies nr. 238 van 8 oktober 2021 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de erkenning en de werking van de organismen belast met de controles van de elektrische installaties en tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 september 2019 tot vaststelling van Boek 1 betreffende de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, Boek 2 betreffende de elektrische installaties op hoogspanning en Boek 3 betreffende de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie (D238).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 2 juni 2021 heeft de Minister van Werk, de heer Pierre-Yves Dermagne, dit ontwerp van koninklijk besluit (OKB) aan de Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (Hoge Raad) overgemaakt met de vraag een advies over dit ontwerp van koninklijk besluit te geven voor 15 oktober 2021.

Deze brief geeft gevolg aan de brief van 30 april 2021 van de Minister van Energie, Tinne Van der Straeten, waarbij de Minister van Werk uitgenodigd wordt om het advies te vragen aan de Hoge Raad.

Toelichting betreffende het OKB:

Dit OKB heeft als doel enerzijds de voorwaarden te herzien voor de erkenning en de werking van de erkende organismen belast met de controles van de elektrische installaties en anderzijds een afzonderlijk koninklijk besluit op te maken dat specifiek is afgestemd op de erkende organismen belast met de controles van de elektrische installaties.

Deze voorwaarden zijn thans opgenomen in het koninklijk besluit van 8 september 2019 tot vaststelling van Boek 1 betreffende de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, Boek 2 betreffende de elektrische installaties op hoogspanning en Boek 3 betreffende de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie (hierna RGIE) en met name hoofdstuk 6.3. (Erkende organen) van de hierboven vermeldde Boeken 1, 2 en 3.

Het koninklijk besluit bevat 37 artikelen die verdeeld zijn in 9 hoofdstukken:

- Hoofdstuk I: Definities en toepassingsgebied
- Hoofdstuk II: Erkenningsvoorwaarden
- Hoofdstuk III: Werkingscriteria
- Hoofdstuk IV: Erkenningsprocedure
- Hoofdstuk V: Habilitatie van agenten-bezoekers
- Hoofdstuk VI: Commissie van advies en toezicht
- Hoofdstuk VII: Toezicht en sancties
- Hoofdstuk VIII: Elektrische installaties van overheidsdiensten
- Hoofdstuk IX: Slotbepalingen

De rechtsgrondslag van dit OKB is enerzijds te vinden in de artikelen 21, 1° en 23 van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en anderzijds in de artikelen 4, § 1, eerste lid en 40, § 3 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, aangezien de in dit OKB

bedoelde erkende instellingen belast zijn met de keuring van alle soorten elektrische installaties die onder de bevoegdheid vallen van de Minister van Energie en de Minister van Werk.

Overeenkomstig de procedures voor de toepassing van een wijziging van het AREI werd over dit OKB reeds advies gevraagd aan de volgende instanties: de Inspecteur van Financiën, de Europese Commissie en het Vast Elektrotechnisch Comité.

Het dossier van de adviesaanvraag bestaat uit de volgende documenten:

- het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de erkenning en de werking van de organismen belast met de controles van de elektrische installaties en tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 september 2019 tot vaststelling van Boek 1 betreffende de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, Boek 2 betreffende de elektrische installaties op hoogspanning en Boek 3 betreffende de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie;
- het hoofdstuk 6.3. van de Boeken 1, 2 en 3 van het nieuwe AREI (huidige regelgeving betreffende de erkende organismen);
- een verklarende nota betreffende het ontwerp.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 1 juni 2021 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D238 – BE 1575).

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau op 1 juni 2021 hebben de leden van het uitvoerend bureau kennisgenomen van het OKB en gevraagd om dit dossier te bespreken in een commissie ad hoc samen met de sociale partners, de buitengewone leden, de vertegenwoordigers van de FOD Economie, deskundigen en de administratie.

De vergadering van de commissie ad hoc vond plaats op 9 september 2021, tijdens dewelke dit OKB door vertegenwoordigers van de FOD Economie werd voorgesteld en samen met hen werd besproken.

De sociale partners van het uitvoerend bureau hebben op 8 oktober 2021 beslist om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 8 oktober 2021 (PPT/PBW – D238 – 791).

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD

De Hoge Raad brengt een **positief advies** uit, onder voorbehoud van **een aantal verdeelde opmerkingen**, over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de erkenning en de werking van de organismen belast met de controles van de elektrische installaties en tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 september 2019 tot vaststelling van Boek 1 betreffende de elektrische installaties op laagspanning en op zeer lage spanning, Boek 2 betreffende de elektrische installaties op hoogspanning en Boek 3 betreffende de installaties voor transmissie en distributie van elektrische energie.

Unanieme standpunten

Betreffende artikel 1, 8° van het OKB:

Artikel 1, 8° van het OKB omschrijft het woord “**habilitatie**”.

De Hoge Raad merkt op dat dit woord soms verkeerd wordt verstaan en vraagt om het woord “habilitatie” te vervangen door ofwel “bevoegdheidsverklaring” ofwel “geschiktheidsverklaring”.

Hij vraagt om dit woord overal in het AREI te vervangen.

Betreffende artikel 5, 2° van het OKB:

Artikel 5, 2° van het OKB vermeldt dat de persoon die belast is met de technische leiding en het beheer van de werkzaamheden waarvoor het controleorganisme werd erkend, moet beschikken over een **relevante beroepservaring**.

De Hoge Raad meent dat de ervaring inderdaad relevant (passend, geschikt, pertinent) moet zijn, maar dan niet enkel betreffende de kennis en de vaardigheden maar ook wat betreft de duurtijd van deze ervaring (voldoende/toereikend).

De Hoge Raad vraagt om het OKB in deze zin aan te passen.

Betreffende de artikelen 6 en 24 van het OKB:

Betreffende de agent-bezoeker staan in artikel 6 van het OKB de voorwaarden opgesomd waaraan de agent-bezoeker moet voldoen en staat in artikel 24 van het OKB de habilitatie (bevoegdheidsverklaring /geschiktheidsverklaring) van agenten-bezoekers.

De Hoge Raad vraagt zich af of het einddiploma niet in artikel 24, §2, 1° moet worden toegevoegd.

De Hoge Raad merkt echter op dat het toevoegen van het einddiploma enkel een toegevoegde waarde kan hebben indien dit diploma een relevant element oplevert voor de eis in punt 1° van artikel 6 van het OKB.

De technisch theoretische en praktische opleiding kan verschillende vormen aannemen, die moeten worden vermeld in het CV.

In vergelijking met de wetgeving van de EDTC, is er in het AREI geen bepaling voorzien in verband met de eis van een diploma voor het technisch personeel, behalve dan voor de directeur.

Daarom zou de eis van het einddiploma kunnen worden vervangen door een document dat een overzicht geeft van de technische theoretische en praktische opleiding van de agent-bezoeker.

De kwalificatie van de agent-bezoeker wordt dan gebaseerd op de eisen van artikel 6 en de norm NBN EN 17020 (norm van toepassing voor de accreditatie) die door het erkend organisme moet worden geïmplementeerd om de bekwaamheid van het personeel te waarborgen.

Sommige in functie zijnde agent-bezoekers beschikken niet over een diploma hoger secundair onderwijs en hebben hun kwalificatie verworven door middel van opleiding, beroepservaring, ...

Verdeelde opmerkingen

- **Betreffende het statuut van het controleorganisme – VZW (art.4 van het OKB)**

In artikel 4 van het OKB wordt aan de erkende organismen de verplichting inzake rechtspersoonlijkheid in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk opgelegd.

Werkgeversvertegenwoordigers van de Hoge Raad stellen zich de vraag of het wel wenselijk is deze verplichting te behouden. Ze halen hiertoe de volgende elementen aan die verband houden met de verenigbaarheid met de Europese Dienstenrichtlijn, met de kwaliteitsborging en met de bedrijfsstructuur:

- Overeenkomstig de dienstenrichtlijn moet kunnen worden verantwoord waarom rechtsvormen worden uitgesloten die minstens evenzeer geschikt lijken voor de economische activiteiten die de erkende organismen uitoefenen. In dat verband heeft de Raad van State in het verleden al sterk betwijfeld of de specifieke

rechtsvorm van een vereniging zonder winstoogmerk, op zich beschouwd, van een erkend organisme een onpartijdige en onafhankelijke toezichter zonder enig economisch belang maakt of daar zelfs op beduidende wijze toe bijdraagt.

VZW's zijn niet per definitie onpartijdige entiteiten zonder enig economisch belang. Een vzw mag al jaren in België winst maken en het is duidelijk dat alle VZW's van erkende organismen al jaren een economische maximalisatie nastreven.

- De VZW-verplichting is geen garantie voor kwaliteitsborging. Hiervoor gelden de overige erkenningsvoorwaarden zoals vermeld in het OKB en in het bijzonder de in artikel 8 opgenomen overeenstemming met de NBN EN ISO/IEC 17020 waaraan elk erkend organisme dient te voldoen en hiervoor wordt geauditeerd door BELAC.
- De verplichting van de VZW-vorm dwingt de meeste erkende organismen tot een ingewikkelde bedrijfsstructuur met diverse juridische entiteiten met een verschillende rechtsvorm (VZW, NV, BVBA, ...).
- De druk op de prijzen is een onterecht argument, aangezien er vandaag ook al concurrentie bestaat onder de externe diensten voor technische controles en erkende organismes. Een VZW-vorm verhindert een dergelijke concurrentie niet.

De werknemersvertegenwoordigers van de Hoge Raad zijn voorstander van het behoud van het vzw-statuut. Ze herhalen hun advies, zoals geformuleerd in het advies nr. 211 van 20 april 2018 en wensen dat de erkende organismen het statuut van vzw behouden.

De werknemersvertegenwoordigers van de Hoge Raad zijn van mening dat de onafhankelijkheid, de onpartijdigheid en de integriteit van de instellingen, zoals erkende organismen, EDPBW, EDTC, moet gewaarborgd worden.

Bovendien moet voorkomen worden dat middelen bedoeld voor de organisatie van de controle door erkende organismen wegvloeien uit de instellingen.

Het centrale argument blijft het feit dat een vzw-statuut een wettelijk voorziene controle inhoudt.

Het doel is dat de inkomsten en winsten die gegenereerd worden tijdens het uitvoeren van de activiteiten van de erkende organismen effectief terug geïnvesteerd worden in de onderneming (vzw), in de kwaliteit van de controles, in de opleidingen, in de begeleiding van de agenten en in het materiaal dat ter beschikking gesteld wordt.

Om te voorkomen dat geld bedoeld voor het uitvoeren van de opdrachten en taken wegvloeit naar gelieerde organisaties kan, naar analogie met wat wordt opgelegd aan de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk in artikel II.3-12 van de codex over het welzijn op het werk, worden opgenomen dat de werkingsopbrengsten worden aangewend om de instelling in staat te stellen de opdrachten te vervullen die hem zijn toevertrouwd in toepassing van de regelgeving.

De werknemersvertegenwoordigers maken zich bovendien zorgen over het volledig opengooien van de markt van de erkende organismen. Ze vrezen dat er druk komt op de prijzen en hieraan gekoppeld op de kwaliteit van de dienstverlening en de controles.

• **Betreffende het verslag van de controles** (art. 12, § 2 van het OKB) – **de tijdsduur van de controles**

De werknemersvertegenwoordigers van de Hoge Raad menen dat om de kwaliteit van de controles te stimuleren en het toezicht op de kwaliteit van de controles te faciliteren, een opname in de keuringsverslagen van de tijdsduur van de controle (exact aankomstuur en exact vertrekuur) nodig is.

De werknemersvertegenwoordigers van de Hoge Raad stellen voor dat deze tijdsduur wordt opgenomen in de keuringsverslagen.

Ze zijn zich er terdege van bewust dat de exacte vermelding van de duurtijd van de controle op zich geen garantie is voor de kwaliteit van de controle, maar menen dat het niettemin een belangrijke indicator is (een zeer korte controle in verhouding tot een gemiddelde is wellicht niet van goede kwaliteit) en hoopt dat een dergelijke verplichting de kwaliteit van de controle kan stimuleren.

Zo'n verplichting zorgt ook voor een *level playing field* tussen organismen door de concurrentie op de tijdsduur en dus de kwaliteit van de controles te beperken.

De werknemersvertegenwoordigers denken dat deze maatregel de controle door de inspectiediensten kan faciliteren.

De werkgeversvertegenwoordigers delen dit voorstel van de werknemersvertegenwoordigers niet.

Ze zijn tegen het opnemen van de tijdsbesteding van een controle in het keuringsverslag.

Er zijn veel redenen waarom een controle niet noodzakelijk voldoet aan een "standaard controle" (de ene situatie op het terrein is niet vergelijkbaar met de andere). Daarom heeft het geen zin om de tijden van de controles te vergelijken. Dat staat bovendien volledig los van een *level playing field*.

Daarenboven wensen de werkgeversvertegenwoordigers te benadrukken dat de kwaliteit van de controle primeert op de tijd die ervoor is gebruikt. Er kan trouwens ook geen verband worden aangetoond tussen arbeidsongevallen en de tijdsduur van de controles.

Ze stellen voor dat het onderwerp wordt besproken in het overleg tussen de FOD en het GTO.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Minister van Werk.